

ODPORÚČANIE KOMISIE**z 27. mája 2005****o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu**

[oznámené pod číslom K(2005) 1540]

(2005/504/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,
a najmä na jej článok 211,

keďže:

- (1) Nariadenie Rady (ES) č. 1338/2001 z 28. júna 2001, stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura voči falšovaniu⁽¹⁾, vyžaduje, aby úverové inštitúcie a ďalšie inštitúcie, ktoré vykonávajú triedenie a distribúciu bankoviek a mincí verejnosti ako profesionálnu činnosť, vrátane zariadení, ktorých činnosti pozostávajú z výmeny bankoviek a mincí rôznych mien, ako sú zmenárne, sú povinní stiahnuť z obehu všetky eurobankovky a euromince, ktoré dostali a o ktorých vedia alebo majú dostatočný dôvod veriť, že sú falšované, a odovzdať ich príslušným vnútroštátnym orgánom.
- (2) Nejestvuje žiadna jednotná metóda, pomocou ktorej by bolo možné zistiť falšované mince a stiahnuť z obehu. Znamená to riziko, že falšované mince a ďalšie predmety podobné eurominciam, ktoré boli podvodne alebo omylom uvedené do obehu, sa naďalej používajú a na verejnosti týmto vyvolávajú zmätok a predsudky.
- (3) V procese overovania pravosti mincí prostredníctvom automatického triedenia sa vyradia predmety, ktorými sú okrem iného falšované mince a pravé mince nevhodné do obehu. Pravé mince nevhodné do obehu predkladajú príslušným orgánom aj spoločnosti a občania.
- (4) Pre vnútroštátne orgány neexistujú jednotné pravidlá manipulácie s takýmito pravými mincami nevhodnými do obehu a ich náhradu, čo má za následok rozličné zaobchádzanie v krajinách eurozóny a spôsobuje nezrovnalosti pri náhrade takýchto euromincí.
- (5) S cieľom napomôcť implementáciu článku 6 nariadenia (ES) č. 1338/2001 je vhodné zabezpečiť postupy, pri ktorých sa overí pravosť eurobankoviek v obehu a z hotovostného peňažného obehu sa vylúčia falšované mince, predmety podobné eurominciam a mince nevhodné do obehu.

- (6) S cieľom vytvoriť rovnaké podmienky týkajúce sa pravých euromincí nevhodných do obehu, je vhodné stanoviť smernice na manipuláciu s takýmito mincami a ich náhradu alebo výmenu,

TÝMTO ODPORÚČA:

ČASŤ I

DEFINÍCIE A ODPORÚČANÉ POSTUPY

Článok 1

Definície

Na účely tohto nariadenia budú platiť nasledujúce definície:

- a) „Overenie pravosti euromincí“ znamená proces overovania autenticity euromincí prostredníctvom automatického elektromechanického triedenia alebo manuálneho triedenia. Počas uvedeného procesu sa vyradia falšované mince, ako aj pravé mince nevhodné do obehu, zahraničné mince podobné eurominciam a ďalšie kovové predmety akými sú medaily a znaky podobné eurominciam.
- b) „Euromince nevhodné do obehu“ sú pravé euromince v obehu, ktoré sú poškodené, alebo mince, ktorých parametre a identifikačné črty sa nápadne zmenili po relatívne dlhom čase v obehu, alebo náhodne (rozmery, hmotnosť, farba, korózia, poškodenie okrajov), ako aj úmyselne zmenené mince, ktoré nie sú falšované. Pokiaľ ide najmä o technické špecifikácie, pre ciele tohto dokumentu sú mince nevhodné, ak sa jeden z rozmerov odlišuje od rozmeru špecifikovaného pre zodpovedajúcu euromincu najmenej o 0,30 milimetra a/alebo pri hmotnosti najmenej o 5 %.

Článok 2

Odporúčané postupy

Členské štáty by mali overovať pravosť euromincí v obehu na svojom území alebo na ňu dohliadať v súlade s ustanoveniami v časti II tohto odporúčania.

Členské štáty by mali prijať spoločné pravidlá manipulácie s euromincami nevhodnými do obehu, ich náhradu alebo výmenu v súlade s ustanoveniami v časti III tohto odporúčania.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 181, 4.7.2001, s. 6.

ČASŤ II

OVERENIE PRAVOSTI EUROMINCÍ

Článok 3

Požiadavky na overenie pravosti a testovanie

Overenie pravosti by sa malo vzťahovať na nasledujúce nominálne hodnoty euromincí ako minimum: 2 eurá, 1 euro, 50 centov.

Overenie pravosti by sa malo uskutočniť centrálnou a/alebo v rámci procesu manipulácie s mincami. Na tento účel by členské štáty mali byť v kontakte s kreditnými inštitúciami a ďalšími profesionálnymi manipulátormi s hotovosťou vzhľadom na implementáciu postupov overenia pravosti ustanovených v článkoch 4 až 6 tohto odporúčania.

Množstvo euromincí určených na overenie pravosti každý rok v každom členskom štáte by malo predstavovať aspoň 10 % z celkového čistého objemu príslušných nominálnych hodnôt, ktoré príslušný členský štát vydal do konca predchádzajúceho roku. S cieľom zabezpečiť overenie pravosti príslušného množstva euromincí v súlade s článkami 4 až 6 by členské štáty mali uskutočniť kontrolu zodpovedajúceho množstva kreditných inštitúcií a ďalších profesionálnych manipulátorov s hotovosťou.

Článok 4

Testy na kontrolu triediacich zariadení

Kontrola fungovania triediacich zariadení by sa mala uskutočniť prostredníctvom detekčných testov, ktorým by mala predchádzať kontrola triedenia tam, kde je to vhodné, nasledovne:

1. Cieľom testu triedenia je skontrolovať, či príslušné zariadenie dokáže správne triediť všetky nominálne hodnoty euromincí. Je to vhodné v prípade, keď chýbajú vnútroštátne pravidlá vzťahujúce sa na triediace kapacity.

Test triedenia vyžaduje aspoň sto pravých euromincí z každej nominálnej hodnoty určenej na testovanie. Tieto mince všetkých nominálnych hodnôt sa zmiešajú a nechajú trikrát prejsť zariadením.

Koeficient prijateľnosti by mal byť najmenej 98 % pri každom pokuse. V prípadoch, keď pravé euromince, použité na triediace a detekčné testy, hraničia so špecifikovaným rozpätím tolerancie, do úvahy sa berie nižší koeficient prijateľnosti.

Pravé mince, ktoré zariadenie vyradilo, by sa mali znovu otestovať. Po troch pokusoch uskutočnených za sebou by sa mali všetky pravé mince akceptovať.

2. Cieľom detekčného testu je zistiť, či príslušné zariadenie dokáže vyradiť predmety podobné minciam, ktoré nie sú v súlade so špecifikáciami euromincí, a to najmä falšované mince.

Na detekčný test sú potrebné vzorky falšovaných mincí pre všetky príslušné nominálne hodnoty s definovaním materiálov, použitých na výrobu predmetov podobných minciam a mincí, ktoré nie sú eurové. Na tento účel by mali byť použité reprezentatívne rodiny pochádzajúce zo zásob „Coin National Analysis Centres – CNAC“ (národné centrá pre analýzu mincí) alebo v „European Technical and Scientific Centre – ETSC“ (Európske centrum pre techniku a vedu). ETSC v spolupráci s národnými centrami CNAC tieto rodiny definuje a aktualizuje.

Falzifikáty sa zmiešajú s primeraným množstvom pravých mincí definovaných v spolupráci s ETSC, ktoré sa nechajú trikrát prejsť zariadením. Všetky falzifikáty by mali byť vyradené pri každom pokuse.

3. S ohľadom na vnútroštátne pravidlá, by sa testy stanovené v tomto článku mali vykonávať aspoň raz ročne na každom triediacom zariadení na miestach, kde sa uskutočňuje overovanie pravosti mincí, v zariadeniach určených v súlade s článkom 3.

Článok 5

Možnosti dodatočného testovania triediacich zariadení v CNAC alebo ETSC

S cieľom umožniť výrobcovi triediacich zariadení, aby získali údaje potrebné na počiatočné nastavenie zariadení, sa testy môžu uskutočniť v určitých národných centrách CNAC, ETSC alebo podľa dvojstrannej dohody v priestoroch výrobcu. Testy by sa mali uskutočniť na základe modálnosti a podmienok dôveryhodnosti definovaných v spolupráci s ETSC.

Po testovaní v CNAC alebo ETSC sa vyhotoví súhrnná správa pre príslušný subjekt s kópiou pre ETSC. Správa sa uschová najmenej na tri roky a môže sa použiť na účely porovnania.

Správa by mala zahŕňať minimálne identifikáciu testovaného zariadenia, výsledky testov a celkové ohodnotenie, presný obsah vzorových skupín použitých v testoch, kritérium prijateľnosti, dátum a podpis poverenej osoby.

Národné centrá CNAC a ETSC spravujú register výkonu triediacich zariadení, ktoré sú testované v priestoroch týchto centier. Do konsolidovaného zoznamu triediacich zariadení, ktoré úspešne prešli testmi ustanovenými v druhom odseku tohto článku možno nahliadnuť v národných centrách CNAC alebo ETSC, a to na základe oznámenia.

Článok 6

Audít a podávanie správ

Členské štáty by mali monitorovať schopnosť inštitúcií určených v súlade s článkom 3 overovať pravosť euromincí minimálne na základe nasledujúcich prvkov:

- existencia písomnej stratégie a organizácie v triediacom centre na zistenie falšovaných mincí, mincí nevhodných do obehu a objektov podobných minciam,
- určenie vyškolených ľudských zdrojov na uplatňovanie politiky,
- adekvátnosť technických zdrojov a existencia počítačnej správy od výrobcu, ktorá uvádza úroveň výkonu triediacich zariadení,
- existencia písomného plánu údržby s cieľom udržiavať triediace zariadenie na počítačnej úrovni výkonu,
- existencia minimálneho množstva písomných postupov definujúcich rôzne procesy triedenia euromincí a odovzdania falšovaných mincí a podozrivých mincí príslušným vnútroštátnym orgánom v krátkej lehote,
- objem mincí, pri ktorých sa overuje pravosť.

Na základe uvedených prvkov sa pri príležitosti kontrol stanovených v článku 3 môže uskutočniť ľahký audit s ohľadom na vnútroštátne pravidlá, o ktorom sa podá správa.

Každý členský štát by mal ročne podávať správy ETSC o činnosti týkajúcej sa overenia pravosti vrátane kontrol a auditov, ako aj objemu eurových mincí, ktorých pravosť sa overuje, a pomeru vyradených predmetov v každej kategórii k množstvu každej triedenej nominálnej hodnoty v obehu.

ČASŤ III

MANIPULÁCIA S EUROMINCAMI NEVHODNÝMI DO OBEHU

Článok 7

Náhrada alebo výmena euromincí nevhodných do obehu

Každý členský štát by mal zabezpečiť náhradu alebo ak je to vhodné, výmenu euromincí nevhodných do obehu, ktorých nominálna hodnota by mala byť určená bez ohľadu na národnú stranu, pre spoločnosti a občanov v danom členskom štáte alebo mimo eurozóny. Členské štáty by mali zabezpečiť podobné podmienky na náhradu mincí nevhodných do obehu s cieľom umožniť ich odovzdanie bez ohľadu na krajinu, v ktorej boli vylúčené z obehu na základe ohodnotenia ustanoveného v článku 12.

Členské štáty sa môžu rozhodnúť odmietnuť náhradu úmyselne zmenených pravých euromincí, ak je toto v rozpore s národnými postupmi alebo tradíciou (neúcta k podobizni kráľov, neúcta k orgánu, ktorý mince vydal, a pod.).

Článok 8

Manipulačné poplatky

Manipulačný poplatok by mal byť zásadne uložený za náhradu alebo výmenu mincí nevhodných do obehu. Poplatok by mal

byť rovnaký v celej eurozóne a mal by byť vo výške 5 % nominálnej hodnoty odovzdanej mince.

Množstvo do jedného kilogramu mincí jednej nominálnej hodnoty nevhodných do obehu, ktoré odovzdal jeden subjekt, môže byť každoročne oslobodené od poplatkov uvedených v prvom odseku.

Dodatočný poplatok vo výške 15 % nominálnej hodnoty každého vrečka/škatule je možné účtovať v prípade, ak vrečko/škatuľa obsahuje falšované mince alebo prejavuje anomálie, ako sú nesprávne triedené mince, mince, ktoré nie sú eurové alebo euromince s neidentifikovateľnou nominálnou hodnotou, alebo ďalšie nezhody, ak uvedené anomálie sú v rozsahu vyžadujúcom podrobnejšie overovanie v súlade s článkom 10.

Členské štáty môžu zabezpečiť všeobecné výnimky vzťahujúce sa na manipulačné poplatky v prípadoch, keď subjekty, ktoré mince odovzdávajú, úzko a pravidelne spolupracujú s orgánmi pri sťahovaní z obehu euromincí nevhodných do obehu.

Náklady na prepravu a s nimi súvisiace náklady by mal znášať subjekt, ktorý mince odovzdáva.

Na falšované mince, ktoré sa odovzdajú orgánom, by sa nemali vzťahovať manipulačné ani iné poplatky.

Článok 9

Balenie euromincí nevhodných do obehu

Subjekt, ktorý mince odovzdáva, by mal triediť mince podľa nominálnej hodnoty do štandardizovaných vreciek alebo škatúl v súlade so štandardmi vhodnými pre individuálne členské štáty, pre ktoré je požiadavka určená. Pri nedodržaní uvedených štandardov sa mince určené na odovzdanie môžu odmietnuť.

V prípade, že vnútroštátne štandardy na balenie nie sú k dispozícii, vrečka alebo škatule by mali obsahovať:

- 500 mincí v nominálnej hodnote 2 EUR alebo 1 EUR,
- 1 000 mincí v nominálnej hodnote 0,50 EUR, 0,20 EUR a 0,10 EUR,
- 2 000 mincí v nominálnej hodnote 0,05 EUR, 0,02 EUR a 0,01 EUR.

Každé vrečko/škatuľa by mali jasne označovať subjekt, ktorý mince odovzdáva, hodnotu a menovitú hodnotu obsahu, hmotnosť, dátum balenia a číslo vrečka/škatule. Subjekt, ktorý mince odovzdáva, by mal poskytnúť zoznam balíkov s prehľadom vreciek/škatúl, ktoré odovzdáva.

V prípade, že celkové množstvo euromincí nevhodných do obehu je menšie ako uvedené štandardy, euromince nevhodné do obehu by sa mali triediť podľa nominálnej hodnoty a môžu sa odovzdať v neštandardnom balení.

Článok 10

Kontroly uskutočnené členskými štátmi

1. Členské štáty by mali kontrolovať odovzdané mince nevhodné do obehu z hľadiska:

- množstva oznámeného pre každé vrecko/škatuľu,
- hodnovernosti s cieľom zabezpečiť, že nejde o falšované mince,
- vizuálneho vzhľadu s cieľom určiť, že sú v súlade s ustanoveniami článku 7.

2. Kontroly množstva odovzdaných mincí by sa mali uskutočniť tak, že sa odváži každé vrecko/škatuľu. Rozsah tolerancie od - 2 % po + 1 % by sa mal aplikovať na nominálnu hmotnosť štandardného balenia uvedeného v druhom odseku článku 9. Zodpovedajúca kontrola by sa mala uskutočniť vtedy, keď sa vnútroštátne zvyklosti vzťahujúce sa na balenie odlišujú od uvedených štandardov. Každé vrecko/škatuľu by sa mala ďalej prekontrolovať z hľadiska viditeľných anomálií.

V prípade, ak je hmotnosť vrecka/škatule mimo rozsahu tolerancie, celé množstvo daného vrecka/škatule je potrebné prekontrolovať.

3. Kontroly hodnovernosti a vizuálneho vzhľadu možno uskutočniť prostredníctvom odberu vzoriek. Ako minimum by sa mala reprezentatívna vzorka 10 % odovzdaných množstiev skontrolovať pre nominálne hodnoty 2 EUR, 1 EUR, 0,50 EUR, 0,20 EUR a 0,10 EUR.

4. Kontroly hodnovernosti by sa mali uskutočniť na vzorkách uvedených v odseku 3 prostredníctvom nasledujúcich postupov:

- i) v prípade mechanického/automatického triedenia by zariadenia mali byť nastavené v súlade s postupmi ustanovenými v časti II tohto odporúčenia;
- ii) v iných prípadoch sa uplatňujú kritériá národných centier CNAC.

V prípade zistenia jednej falšovanej mince je potrebné overiť pravosť celého vrecka/škatule.

5. Kontroly vizuálneho vzhľadu by sa mali uskutočniť na vzorkách uvedených v odseku 3 s cieľom určiť, či vrecko/škatuľka prejavuje anomálie, akými sú nesprávne triedené mince, mince, ktoré nie sú eurové alebo euromince s neidentifikovateľnou nominálnou hodnotou. V prípade, že sa anomálie vyskytnú v rozsahu vyššom, ako je 1 %, príslušné vrecko/škatuľu sa musí znovu skontrolovať a rozsah mincí, ktoré nemožno uhradiť, sa určí jedným z nasledujúcich spôsobov:

- i) celé množstvo mincí v každom príslušnom vrecko/škatuli sa skontroluje manuálne, a to spôsobom, ktorý určia príslušné vnútroštátne orgány;
- ii) vzorka predstavujúca 10 % z vrecka/škatule a je dodatočná k vzorke ustanovenej v odseku 3 sa skontroluje z vizuálneho hľadiska. Kombinovaný pomer mincí, ktoré nemožno uhradiť, vypočítaný v uvedených vzorkách, sa potom vzťahuje na celý obsah vrecka/škatule.

Článok 11

Tok informácií a komunikácia

Členské štáty by mali ročne predkladať Komisii a Hospodárskemu a finančnému výboru (EFC) správy o náhrade alebo výmene euromincí nevhodných do obehu. Informácie by mali zahŕňať množstvo takýchto mincí a ich nominálnu hodnotu. Komisia navyše pripravuje pravidelné správy pre EFC.

Členské štáty by mali zabezpečiť, aby informácie o službách určených na náhradu alebo výmenu a špecifické modalities, ako sú štandardy na balenie a poplatky, boli k dispozícii na príslušných internetových stránkach a v príslušných publikáciách.

ČASŤ IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 12

Hodnotenie

Tri roky po uverejnení tohto odporúčania sa zhodnotia súčasné pravidlá vzhľadom na získané skúsenosti, okrem iného pokiaľ ide o harmonizáciu podmienok na náhradu alebo výmenu mincí nevhodných do obehu ustanovených v článku 7, primeranosť podmienok, ktoré umožňujú oslobodenie od manipulačných poplatkov, ustanovené v článku 8, možnosť zabezpečenia kompenzačných mechanizmov v členských štátoch pre uhradené mince nevhodné do obehu a potenciálnu potrebu legislatívy.

Článok 13

Adresáti

Nariadenie je určené zúčastneným členským štátom tak, ako je vymedzené v článku 1 nariadenia Rady (ES) č. 974/98⁽¹⁾.

V Bruseli 27. mája 2005

Za Komisiu
Siim KALLAS
podpredseda Komisie

(1) Ú. v. ES L 139, 11.5.1998, s. 1.